LEADER
Höga Kusten

FRAMTIDENS LANDSBYGDER I HÖGA KUSTEN 2030

Strategi för landsbygdsutveckling genom Leader

leaderhogakusten.se

OM OSS

Leader är en metod där privat, ideell och offentlig sektor arbetar tillsammans för att bidra till lokal utveckling. Metoden används i hela EU och grundar sig i tanken att lokal utveckling genomförs mest effektivt och hållbart av de som bor och verkar i ett område. Genom Leader kan samverkande organisationer söka pengar till utvecklingsprojekt som bidrar till att genomföra leaderområdets mål.

Leaderområdet Höga Kusten omfattar fyra kommuner: Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik. Leaderområden finns i hela Sverige och varje område har en lokal utvecklingsstrategi som ligger till grund för utvecklingen i området. Strategin utgör ramen för vår verksamhet under åren 2023-2030 och styr på så sätt vårt arbete och hur våra medel ska fördelas under perioden. Strategin baseras på lokala behov och har tagits fram i samarbete mellan offentlig, ideell och privat sektor. Hela strategin finns att läsa på vår hemsida leaderhogakusten.se.

Leader finansieras genom EU-medel och genom statlig och offentlig medfinansiering på regional och lokal nivå. Leader Höga Kusten är en ideell förening, arbetet leds av föreningens styrelse, LAG-styrelsen. Styrelsens ledamöter representerar organisationer från privat, ideell och offentlig sektor; till exempel tjänstepersoner från kommun/region, föreningsaktiva från kommunernas bygderåd och flera företagsföreningar i området.

Föreningens personal har till uppgift att stötta och coacha personer och organisationer som vill utveckla Höga Kustens landsbygder – välkomna att höra av er!

VÅRA MÅL

1. Stärka Höga Kusten som attraktiv plats

2030 är Höga Kusten en plats där man känner sig välkommen att bo, leva, verka och besöka. Det är en plats där människor förverkliga sina idéer, utvecklar sitt entreprenörskap och har en spännande fritid. En plats att längta till!

2. Främja omställningen till ett hållbart Höga Kusten

2030 är fokus på hållbarhet en självklarhet, vi tar ett gemensamt ansvar att vårda vår vackra natur, minska utsläpp och dela resurser. Våra sociala och ekonomiska behov uppfylls inom ekologins gränser.

3. Förbättra inkludering och mångfald i Höga Kusten

2030 är vi fler som gör saker tillsammans! Oavsett ålder, kön och funktionsförmåga tar vi del av och skapar aktiviteter gemensamt.

VÅRA PRINCIPER

Projekt som finansieras av Leader Höga Kusten ska bygga på samverkan och icke-diskriminering samt ta hänsyn till de planetära gränserna. Dessa principer ska återspeglas i projektens aktiviteter.

Samverkan – tillsammans når vi längre

I vårt leaderområde delas inställningen om att det krävs samverkan för att åstadkomma ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Leader Höga Kusten ger inte stöd för att utveckla ett enskilt företag/organisation utan beviljar stöd för idéer som genomförs i samverkan. Näringsliv, föreningsliv och/eller offentliga (minst två sektorer) behöver samarbeta kring en idé för att kunna få projektmedel.

Icke-diskriminering - motverka diskriminering och främja lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter

Att inte diskrimineras är en mänsklig rättighet och ska vara en självklar del i allt leaderarbete. I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funkstionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Varje projekt behöver fundera på hur man ska arbeta icke-diskriminerande genom att beskriva det i projektansökan.

Hållbar utveckling - ta hänsyn till de planetära gränserna

Det vi gör på lokal nivå hänger ihop med resten av världen, vårt arbete är del av ett större sammanhang och målsättning om en hållbar utveckling inom planetens gränser. Därför behöver alla som vill driva leaderprojekt göra en plan för hur man ska genomföra sin idé på ett hållbart sätt, t.ex. minimera koldioxidutsläpp.

Projektansökningar ska ha en beskrivning av hur de tre dimensionerna av hållbarhet beaktas under projektet

Bilden illustrerar hur olika aspekter av hållbarhet, och de 17 hållbarhetsmålen, hänger ihop och är beroende av varandra. Den ekologiska dimensionen som rör jordens resiliens och stabila ekosystem utgör basen, och är avgörande för hur väl vi har möjlighet att uppnå de sociala och ekonomiska målen. Omvänt behövs en ekonomisk utveckling och ekonomiska metoder som hjälper samhället och oss alla att ställa om till att hålla oss inom naturens ramar för hållbarhet på vår enda planet.

För att bidra till utvecklingsstrategins mål är det möjligt att söka stöd inom tre olika tematiska områden – insatsområden – hos Leader Höga Kusten. Varje insatsområde har olika fokus och bedöms efter specifika urvalskriterier.

Läs mer om urvalskriterier på hemsidan och kontakta utvecklingskontoret om ni har en idé som ni skulle vilja genomföra.

INSATSOMRÅDE 1: ETT HÅLLBART NÄRINGSLIV

I detta insatsområde ryms insatser som syftar till att möta leaderområdets behov av att öka antalet entreprenörer och attrahera arbetskraft och kompetens. Det handlar också om kompetensutveckling; till exempel inom digitaliseringsområdet för att öka företagens konkurrenskraft och tillväxt; hållbart företagande samt satsningar på att öka innovationsnivån i Höga Kusten.

I insatsområdet ser vi också insatser som paketerar det lokala (produkter, upplevelser, transporter, mat och dryck, lokala berättelser) till en bredare publik och därmed möjliggör för fler verksamheter att kommersiellt bygga sina hållbara upplevelser och produkter under det starka varumärket "Höga Kusten" – 12 månader om året. Här finns möjligheter för många olika näringar att arbeta tillsammans, till exempel kulturella och kreativa näringar, gröna näringar, besöksnäringen och serviceföretag.

Kapital och kunskap om hur vi finner kapital är en förutsättning för att nya företag ska kunna etableras men också för att befintliga företag och entreprenöriella föreningar ska kunna utvecklas. Insatser för att främja samverkan och kunskapshöjning kring detta behövs.

För att skapa ett hållbart näringsliv välkomnar vi utvecklingsinsatser där företag och föreningar samverkar för att skapa affärsmodeller som gynnar såväl klimat som människor. Insatsområdet möjliggör affärsidéer som har fler värden än bara ekonomiska då det kopplar an till samtliga hållbarhetsdimensioner. Det kan handla om cirkulär ekonomi, men det kan också gälla inkludering, matchning av kompetens och arbetstillfällen, samt platsers attraktivitet.

INSATSOMRÅDE 2: ATTRAKTIVA PLATSER

Det blir allt tydligare att fler och fler kan tänka sig att flytta till landsbygder. Samtidigt visar också forskning att valet av plats att bo på i allt högre grad beror på upplevd livskvalité, som påverkas av tillgången till service, meningsfull fritid, stimulerande arbete och social tillvaro. I detta insatsområde ser vi därför satsningar som stärker Höga Kustens attraktivitet att bo, leva, verka och besöka – en nivå till. Att utveckla attraktiva platser handlar också om att skapa livs- och besöksmiljöer som bygger på våra styrkor, där Höga Kustens unika natur är särskilt utpekad. Vår natur och våra livsmiljöer behöver vårdas för att vara hållbara även i framtiden.

Nyckeln till en attraktiv plats är den sociala sammanhållningen, som stärks av ett levande föreningsliv. I insatsområdet ser vi därför satsningar som ökar livskvalitén för boende i Höga Kusten, samt främjar inflyttning. Att man i detta arbete involverar olika gruppers perspektiv och behov, såsom utrikesfödda och unga, är en viktig förutsättning. Det är även viktigt att mötesplatser där människor med olika bakgrund, ålder och intressen kan integrera och samverka, utvecklas.

Tillgång till service har stor betydelse för landsbygders utveckling. I insatsområdet ryms satsningar på nya samverkansformer och strategier mellan sektorer med fokus på att utveckla service i landsbygder. Även användning av digitala verktyg för att utveckla service ryms i insatsområdet.

Vi har en bristande tillgång till attraktiva året-runt-boenden, utvecklingsinsatser som jobbar för att överkomma trösklarna för tillgång till attraktiva boenden är därför prioriterat i detta insatsområde.

INSATSOMRÅDE 2: ATTRAKTIVA PLATSER FORTS.

Corona-pandemin har varit en ögonöppnare på många sätt, inte minst genom att det skapades nya förutsättningar för distansarbete. Distansarbete möjliggör för fler att kombinera längtan efter att bo och verka i landsbygder och samtidigt att behålla sitt jobb. Därför ryms i insatsområdet insatser som utvecklar strukturer för en diversifierad arbetsmarknad, dvs. skapar förutsättningar för att fler näringsgrenar ska vara aktiva i område. En mångfald av sysselsättningsmöjligheter bidrar till att skapa attraktiva platser för fler att verka inom. Insatserna kan handla om mobilisering, användning och kunskapshöjning kring digitalisering, samt ökad digital inkludering.

I takt med att antalet besökare ökar, ställs höga krav för att utveckla och upprätthålla en attraktiv miljö för både boende och besökare. Samverkan med lokalbefolkning, markägare och lokala företagare kring tillgänglighet och utveckling av turism är väldigt viktigt. I insatsområdet ryms insatser att förbättra och jobba mer förebyggande med planering av turisttäta områden för att skapa bättre flöden. Detta för att minska friktionen vid besöksmål och säkerställa en fortsatt positiv attityd till besöksnäringen hos invånare samt ett hållbart nyttjande av områdets natur.

INSATSOMRÅDE 3: ETT ENGAGERAT OCH INKLUDERANDE CIVILSAMHÄLLE

Viljan att utveckla området är sektorsövergripande (samarbeta mellan ideell, privat och/eller offentlig sektor) och görs bäst tillsammans, något som uttrycks i utvecklingsstrategin och har visats i erfarenheter från tidigare programperioder. Vi ser dock att arbetet med inkludering haltar. Den ideella sektorns betydelse för att skapa inkluderande samhällen är stor, men vissa delar av föreningslivet har svårt att jobba med dessa frågor. Även inom näringslivet ser vi svårigheter, där till exempel unga och utrikesfödda står utanför i högre utsträckning.

I insatsområdet ser vi satsningar i samverkan, som bidrar till att fler känner sig delaktiga, inkluderade och engagerade. Insatsområdet spänner över samtliga mål och kan till exempel handla om att skapa en meningsfull fritid för fler, utveckla delningsekonomin och skapa samsyn om varumärket Höga Kusten. Insatsområdet möjliggör också utvecklingsinsatser för att inkludera fler i civilsamhället och näringslivet, oavsett bakgrund, ålder, kön och funktionsförmåga för att skapa välmående, sysselsättning, innovation, hälsa och framtidstro. Insatserna omfattar aktiviteter som stärker såväl fysiskt som digitalt engagemang och inkludering.

INDIKATORER

Indikatorer används för att mäta hur väl vi uppnår våra mål och för att bedöma om utvecklingen över tid går åt det håll vi önskar. Indikatorerna kan också ge förståelse och idéer om vad som är möjligt att söka stöd för. Leader Höga Kusten mäter följande indikatorer:

(1) Ny sysselsättning
(2) Antal smarta landsbygdsstrategier
(3) Nya företag
(4) Nya produkter
(5) Nya tjänster
(6) Nya mötesplatser
(7) Nya fritids- och kulturverksamheter
(8) Nya nätverk och samarbeten
(9) Deltagare, kvinnor under 25 år
(10) Deltagare, män under 25 år
(11) Deltagare, utländsk bakgrund
(12) Deltagare, funktionsvariation
(13) Nya servicelösningar
(14) Nya transportlösningar
(15) Nya metoder, arbetssätt eller processer
(16) Nya sociala företag
(17) Projektdeltagare som upplever ökad inkludering
(18) Nya lösningar på miljö- & klimatproblem
(19) Nya aktiviteter utanför högsäsong
(20) Nya besökare utanför högsäsong
(21) Nya besöksmål
(22) Befolkningsutveckling
(23) Diversifiering av den lokala arbetsmarknaden
(24) Nya bostadslösningar

KAN ER IDÉ FÅ PROJEKTSTÖD?

Känns det som att er idé passar in i något av våra insatsområden och bidrar till våra mål? Vad kul! Vi har ett antal villkor som behöver uppfyllas för att projektstöd ska kunna beviljas, kolla igenom dessa i listan nedan och gör gärna testet på vår hemsida.

- Projektidén är nytänkande för (minst) er organisation och ort
- Ni är flera som ser behov av och har nytta av att genomföra idén
- Organisationer inom föreningsliv, näringsliv och/eller det offentliga ska samarbeta för att genomföra projektet
- Det finns en plan för hur projektet ska genomföras på ett hållbart sätt
- Projektet ska beakta principen om icke-diskriminering
- Idén passar in i något av insatsområdena
- Det finns en plan för vad som händer efter projekttiden
- Er organisation har kapacitet att genomföra projektet
- Det finns en budget som återspeglar idén och vad projektet ska resultera i

Uppfyller ni de flesta eller kanske till och med alla villkor?
Då ska ni ta kontakt med Leader Höga Kustens projektcoacher!
Kontaktuppgifter hittar ni via vår hemsida leaderhogakusten.se.
Är ni intresserade av att driva ett projekt är första steget att kontakta oss sedan börja fila på en intresseanmälan för projektstöd.

VÄGEN TILL PROJEKT

Vi har en idé

Testa mot villkoren - kan er idé få projektstöd

Första kontakt med projektcoach

Intresseanmälan för projektstöd

Feedback och första urval LAG-styrelse

Rådgivning och cochning

Ansökan om stöd

Beslut LAG-styrelse

Passar idén som Leaderprojekt eller kan vi hjälpa er hitta annan finansiering?

Bedömer LAG-styrelsen att idén inte har förutsättningar att klara villkor och urvalskriterier, hjälper projektcoachen er att se om det finns andra alternativ till finansiering

LAG-styrelsen bedömer ansökan med hjälp av våra urvalskriterier.
Ni hittar dem på vår hemsida.

Är ni inte säkra på att Leaderstöd är rätt sätt att finansiera er idé?
Hör gärna av er ändå, våra projektcoacher har bra koll på andra typer av stöd och finansiering.

KONTAKTA OSS

Nyfiken! Ni kan alltid kontaka oss för projektcoahning, bolla en idé, eller bara prata landsbygdsutveckling. Vi hörs!

info@leaderhogakusten.se

Felicia Edholm
Projektcoach
felicia@leaderhogakusten.se

Maaike Smit
Projektcoach
maaike@leaderhogakusten.se

Olivia Karlsson
Projektcoach
olivia@leaderhogakusten.se

Jenny Edvinsson
Verksamhetsledare
jenny@leaderhogakusten.se

Carina Åberg
Kommunikatör
carina@leaderhogakusten.se

leaderhogakusten.se

Från idé till verklighet

leaderhogakusten.se